

१३. प्रकाशातले तारे तुम्ही

• ऐका. म्हणा. वाचा.

प्रकाशातले तारे तुम्ही, अंधारावर रुसा
हसा, मुलांनो हसा ॥ धृ.॥

तुम्हां बोलवी ती फुलराणी
खेळ खेळती वारा पाणी
आनंदाच्या शिखरावरती, खुशाल जाउन बसा ॥ १ ॥

रडणे हा ना धर्म आपुला
हसण्यासाठी जन्म घेतला
भारतभूच्या आदर्शाचा, मनी उमटु दे ठसा ॥ २ ॥

सर्व मागचा विसरा गुंता
अरे उद्याच्या नकोत चिंता
बघा, अरुण तो बाळांनो रे, तुम्हां खुणवितो कसा ॥ ३ ॥

– उमाकांत काणेकर

शब्दार्थ : आनंदाचे शिखर – खूप खूप आनंद. ठसा उमटणे – मनावर बिंबणे. चिंता – काळजी. अरुण – सूर्य. खुणवणे – खुणेने दाखवणे.

प्र. १. तुमच्या शब्दांत सांगा.

- (अ) आनंदाच्या शिखरावर बसणे म्हणजे काय ?
- (आ) तुम्हांला कशाची चिंता वाटते ? त्या वेळी तुम्ही काय करता ?

प्र. २. एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- (अ) मुलांना कोण बोलवत आहे ?
- (आ) कवीने मुलांना कोठे बसायला सांगितले आहे ?
- (इ) मुलांच्या मनावर कशाचा ठसा असावा, असे कवीला वाटते ?
- (ई) मुलांनी कशाची चिंता करू नये, असे कवीला वाटते ?
- (उ) मुलांना कोण खुणवत आहे ?

प्र. ३. खालील व्यक्तींवर तुम्ही केव्हा रुसता किंवा खूश होता ते प्रत्येकी एकेका वाक्यात लिहा.

(अ) आई	(उ) मैत्रीण/मित्र
(आ) बाबा	(ऊ) शिक्षक/शिक्षिका
(इ) आजोबा	(ए) बहीण/भाऊ
(ई) आजी	(ऐ) पाळीव प्राणी

प्र. ४. खालील गोष्टी घडल्यावर तुम्हांला काय वाटते ?

- (अ) बाबा बाहेरगावी गेले.
- (आ) ताईने सुंदर पेन दिले.
- (इ) शाळेचा अभ्यास पूर्ण झाला नाही.
- (ई) रस्त्यात पाय घसरून पडलात.
- (उ) तुमच्या वर्गाने खेळाचा सामना जिंकला.

प्र. ५. शेवटी समान अक्षर असणारे कवितेतील शब्द शोधा व लिहा.

उदा., फुलराणी – पाणी.

- (अ) बसा
- (आ) गुंता

प्र. ६. खालील शब्द वाचा. लिहा.

कार्य, धैर्य, सूर्य, शौर्य, नर्मदा, पर्यंत, पर्यावरण, सर्व, धर्म, आदर्श.

प्र. ७. खालील शब्दांतील अक्षरांपासून शब्द तयार करा.

उदा., भारत – भार, भात, तर.

- (अ) शिखरावर
- (इ) आकाशात
- (आ) अंधारावर
- (ई) पाऊसधारा

प्र. ८. तुमच्या शाळेत ज्या थोर व्यक्तींची छायाचित्रे लावली आहेत, त्यांनी देशासाठी काय केले याची माहिती शिक्षकांकडून करून घ्या. त्यांपैकी एकाची माहिती पाच ते सात वाक्यांत लिहा.

प्रात्यक्षिक : गुंता झालेली दोरी घ्या. गुंता सोडवा.

आम्ही जाहिरात वाचतो

या मुलांनो या रे या, लवकर सारे नाटक पाहा !

धमाल विनोदी बालनाट्य — माशाचं घोरणं पाहायला विसरू नका.

चौकस चिंगी आणि घोरणारा मासा

उद्या शनिवार दिनांक : २२ एप्रिल

दुपारी : ३.३० वाजता

स्थळ - रंगकला नाट्यगृह, रेणापूर

लेखक - योगेश डिखळे
दिग्दर्शक - रजनी चिपलकट्टी
निर्माती - लता वानखेडे
कलाकार - २२ तडाखेबाज बालकलाकार
आणि घोरणारा मासा.

तिकीटविक्री नाट्यगृहावर रात्री ८ वाजेपर्यंत.
आजच तिकीट खरेदी करा. दर रुपये ५०/-, ३०/-

प्रत्येक तिकीटवर
एक चिवडा-पाकीट
चक्क मोफत !

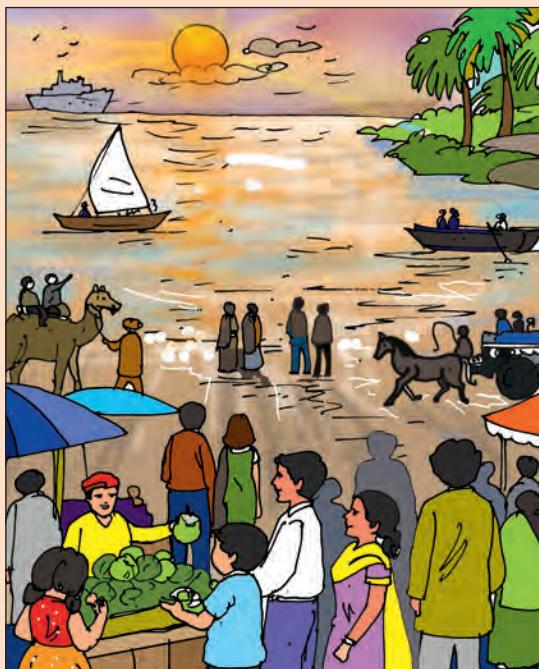
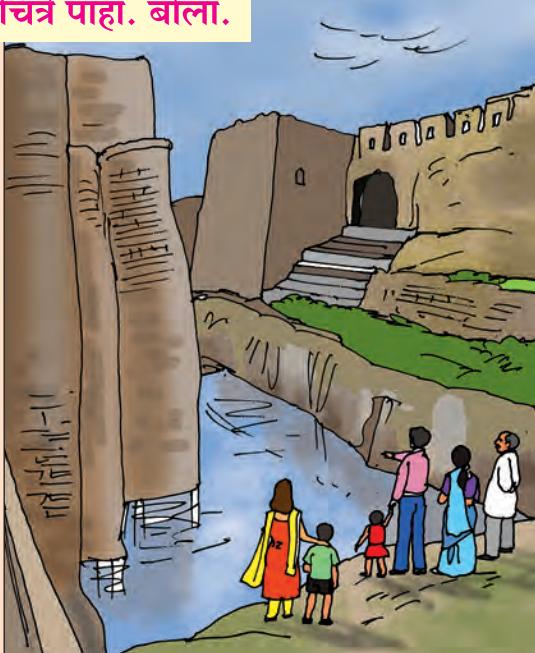
रेणापूरच्या वर्तमानपत्रात आलेली ही जाहिरात पाहा. काळजीपूर्वक वाचा व उत्तरे लिहा.

स्वाद्याय

- प्र. १. जाहिरात कशाची आहे ?
- प्र. २. बालनाट्याचे नाव काय आहे ? बालनाट्य कोणत्या दिवशी आहे ?
- प्र. ३. या नाटकाचे दिग्दर्शन कोणी केले आहे ?
- प्र. ४. नाटक कोणासाठी आहे ? ते कशावरून कळते ?
- प्र. ५. ज्या दिवशी वर्तमानपत्रात जाहिरात आली, त्या दिवशी कोणता वार व तारीख असेल ? ते कशावरून कळते ?
- प्र. ६. आजच तिकीट खरेदी करा, असे जाहिरातीत कशामुळे सांगितले असेल ? उद्या तिकीट खरेदी केले तर चालेल का ?
- प्र. ७. सुमी तिकीट घ्यायला गेली. तिकीट देताना तिथले काका म्हणाले, “येताना टोप्या घालून या.” त्यांनी टोप्या घालून यायला का सांगितले असेल ?
- प्र. ८. प्रत्येक तिकीटवर चिवडा-पाकीट मोफत मिळणार आहे. तुम्हांला चिवडा आवडतो का ? चिवड्याएवजी काय मिळालेले तुम्हांला जास्त आवडेल ?

आम्ही पुस्तक बनवतो

- चित्रे पाहा. बोला.

- मुलांनो, वरील प्रत्येक चित्र नीट पाहा.
- चित्रांचा अर्थ समजून घेऊन कोणत्याही एका चित्राचे वर्णन तुमच्या शब्दांत करा.
- अशी चित्रे जमवून चित्रांचा अर्थ समजून घेऊन माहिती लिहा किंवा गोष्ट तयार करून लिहा.
- वरील चित्रांप्रमाणे तुमच्या आवडीचे प्रसंगचित्र काढा. त्यावर गोष्ट/कविता लिहा.

प्रकल्प : वरील सर्व साहित्य वापरून वर्षभरात तुमचे स्वतःचे पुस्तक तयार करा.

शिक्षकांसाठी : शिक्षकांनी एकेक चित्र बोर्डवर लावावे. विद्यार्थ्यांशी चित्रांबाबत बोलावे. कल्पनेने चित्रांचे वर्णन कसे करता येईल याची दिशा द्यावी. मुलांना ते वर्णन, गोष्ट, माहिती व कविता या रूपांत कसे व्यक्त करावे याविषयी मार्गदर्शन करावे.